

Nevusi ili madezi su promjene na koži koje su najčešće potpuno benignog karaktera, ali zbog nedovoljnog znanja i upućenosti kod osoba koje imaju te promjene na koži stvaraju velike probleme i strah od "najgoreg". Nevusi su "defekti" koji nastaju u toku samog nastanka kože i sluzokože, tačnije u embriogenezi. Uzrok nastanka su obično genetski faktori, mada i poremećaji u toku trudnoće mogu biti predisponirajući faktori za nastanak nevusnih promjena na koži. Najčešći teratogeni faktori u trudnoći su: virusne infekcije, lijekovi u toku trudnoće, jonizirajuće zračenje, dijabetes mellitus, deficit cinka tokom trudnoće, alkoholizam majke tokom trudnoće.

- Nevusi su najčešće prisutni nakon rođenja, ali se vrlo često njihovo pojavljivanje desava tokom djetinjstva. Dosta nevusa tokom života se spontano "izgubi" ali postoje i oni čiji se rast povećava tokom života. Najčešći nevus koji se sreće u našem podneblju je pigmentni nevus. Javlja se u djetinjstvu ili na rođenju, jasno je ograničen od zdrave kože, benignog je karaktera i može se lokalizovati na svim dijelovima tijela.

- Ovaj oblik nevusa je obično iznad nivoa kože velicine od nekoliko milimetara do nekoliko centimetara, oblik mu je kupolast ili je na peteljci. Pigmentni nevus vrlo rijetko može da pređe u malignu formu, a najčešću predispoziciju za prelaz u malignitet imaju mali pigmentirani nevusi koji su izloženi dugotrajnim mehaničkim i hemijskim podražajima ili sunčevim zracima. Ovdje je važno napomenuti da je vrlo važna kumulativna doza sunčevih zraka za svaki nevus, a to se vrlo često u dijagnosticiranju zaboravi.

- Oko pigmentiranog nevusa se ponekad može pojaviti bijeli prsten, a vremenom taj nevus "nestane" što kod osoba izaziva vrlo često neopravdan strah. Tu se zapravo radi o tipu, halo nevusa (Naevus Sutton) koji rijetko može preći u malignu formu ali ga svakako treba medicinski pratiti. Na kosmatom dijelu glave se srećemo sa nevusima koji su nastali iz uvećanih lojnih žlijezda (Naevus sebaceus), a izgledaju kao zuckaste ploče velicine 1-10 cm, a prisustvo provokativnih faktora, najčešće nekontrolisano izlaganje suncu (mornari, ratari i radnici koji rade na suncu), može uzrokovati na postojećem nevusu tumor kože, bazocelularni epitelom. Međutim, ovaj tumor ako se na vrijeme dijagnosticira, uspješno se odstranjuje bez daljih komplikacija.

- Važno je naglasiti da nevuse koji se nalaze na mjestima kontinuirane iritacije (ramena i leđa, grudi, regija pijasamprepona, stopala) poželjno je odstraniti a nikako se držati one narodne, ne dirati te promjene jer se mogu "dati na zlo". Nevuse je takođe potrebno zaštititi od izlaganja suncu, a da je došlo do prelaska nevusa u tumor govore nam sledeći znaci: nevus i okolina pocinju da svrbe, u nevusu i okolini se pojavljuju povremeni bolovi, nevus pocinje nekontrolisano da raste, a u blizini nevusa se pojavljuju novi slični nevusi, boja se mijenja u tamniju i neujednačenu, na mali podražaj se javlja krvarenje (što je najčešće znak da se potrazi pregled dermatovenerologa), a ukoliko se na mjestu nevusa pojavi ulceracija to već govori da je

hirurska intervencija neodložna.

- Isto treba znati da svako krvarenje ako se nevus povrijedi ne mora značiti da je doslo do neželjenih posljedica. Preporuka za osobe koje imaju veliki broj pigmentiranih nevusa je da se ne izlazu suncu, ako primijete jednu od gore navedenih tegoba da se konsultuju sa dermatovenerologom i da oštećene nevuse ne liječe "narodnim" lijekovima.